

УДК 657

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Орищенко М.М., к.е.н., доцент

ВНЗУ «Полтавський університет економіка і торгівлі»

Зовнішньоекономічна діяльність відіграє значну роль у насиченні споживчого ринку України товарами належної якості, просуванню товарів вітчизняних виробників на зовнішні ринки. Разом з тим, дослідження обліку експортно-імпортних операцій суб'єктів господарювання свідчить про відсутність системного підходу до організаційно-методичного забезпечення їх обліку і аналізу, а невідповідність вимог бухгалтерського і податкового підходів до їх обліку призводить до серйозних порушень валютного, податкового та митного законодавства.

Питанням неузгодженості методик бухгалтерського і податкового обліку та пошуку шляхів їх удосконалення присвятили свої наукові праці: Л.І. Бабій, Л.О. Кадуріна, О.А. Клак, К.А. Коденчук, Ю.А. Кузьмінський, О.В. Рура та інші.

Динаміка змін податкового законодавства України за останні роки доводить, що відбулися позитивні тенденції у наближенні податкового обліку до вимог Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Венцель В.Т.[1] розглянуто проблемні питання, які виникають на практиці під час оподаткування експортно-імпортних операцій товарів і послуг (табл. 1).

Таблиця 1

Проблеми оподаткування експортно-імпортних операцій

Експортні операції	Імпортні операції
оподаткування операцій експорту без вивезення товарів за митну територію країни	визнання суми податкового зобов'язання з ПДВ
визначення місця поставки послуг	використання податкових векселів для продовження термінів відшкодування імпортного ПДВ
неоподатковувані операції	
експортне бюджетне відшкодування суми ПДВ	
документування операцій оподаткування податком на додану вартість	
порядок відображення експортно-імпортних операцій з метою оподаткування ПДВ	
синтетичний облік експортно-імпортних операцій (розрахунки за митом)	

На нашу думку, доволі проблематичним питанням є визначення бази оподаткування для обкладання загальнодержавними податками і зборами при перетині митного кордону України. Нарахування мита на товари та інші предмети, що підлягають митному обкладенню, проводиться на базі митної вартості, заявленої декларантом або визначеної митними органами на момент перетину товарами митного кордону України.

Відповідно ст. 49 до Митного кодексу України (МКУ) [2] під митною вартістю слід розглядати вартість товару, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за одним з таких методів (ст. 57 МКУ): основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції); другорядні - за ціною договору щодо ідентичних товарів; за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів; на основі віднімання вартості; на основі додавання вартості (обчислена вартість); резервний.

Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод - за ціною договору (вартість операції). Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу

Митною вартістю товарів, що вивозяться за межі митної території України, є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі.

Отже, митна вартість виступає підґрунтям, на якому розраховують більшість митних платежів і виступає однією з найважливіших категорій не тільки в системі митного оподаткування, але й у системі митного контролю та митного оформлення.

Література:

1. Венцель В.Т. Проблемні питання оподаткування операцій податком на додану вартість в зовнішньоекономічній діяльності / В.Т. Венцель // Вісник ЖДТУ. – 2011. - № 2 (20). – С. 106 – 119.+
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.60.9&nobreak=1>